

TER ONDERTEKENING EN BESLUITVORMING

Aan: MOCW, SOCW

Internationaal Beleid

Van

Datum

30 oktober 2024

Referentie

49012758

Bijlagen

1. Brief EK 2. Brief TK 3. Raadsaanbeveling over aantrekkelijke en duurzame carrièrepaden in het hoger onderwijs. 4. Raadsconclusies over strategische partnerschappen in onderwijs en training. 5. Raadsconclusies over het verbeteren en ondersteunen van de toegang tot cultuur.

Intern OCW afgestemd

EenK, MenC, HOenS

nota

Geannoteerde agenda OJCS-Raad 25-26 november 2024

Aanleiding

Op 25 en 26 november vindt een OJCS-Raad plaats in Brussel. Via deze brief informeert u de Eerste en Tweede Kamer over de agenda van de Raad en de inzet van Nederland op de tot dusverre bekende agendapunten. Het schriftelijk overleg voor de OJCS-Raad vindt plaats op 8 november. De brieven zijn identiek. MOCW heeft aangegeven deel te nemen aan het onderwijsdeel van de Raad op 25 november. Aan het cultuurdeel op 26 november zal de plv. Permanent Vertegenwoordiger bij de EU deelnemen.

Geadviseerd besluit

MOCW

- Gaat u akkoord met ondertekening van de brief en verzending naar de Eerste en Tweede Kamer?
- Gaat u akkoord met het agenderen en voorbereiden van een AOB-punt 'studiefinanciering' voor de Raad van mei 2025?
- Gaat u akkoord met het agenderen van het onderwerp 'studiefinanciering' in uw bilaterale gesprekken tijdens de Raad (zie toelichting onderwijs)?

SOCW

- Gaat u akkoord met verzending van de brief, mede namens u, naar de Eerste en Tweede Kamer?

Kernpunten

- Dit betreft een spoedstuk dat maandag 4 november naar de Kamer verstuurd moet worden.
- Conform de EU-informatieafspraken tussen de kerndepartementen en de Eerste- en Tweede Kamer worden zij voorafgaand aan de OJCS-Raad geïnformeerd over de voorstellen die hier worden vastgesteld en de inhoud van de beleidsdebatten die tijdens de Raad geagendeerd staan. De Kamer kan via het schriftelijk overleg vragen stellen over de agenda en de Nederlandse inzet.
- In de geannoteerde agenda geeft u allereerst aan dat er enkele Raadsconclusies en een Raadsaanbeveling ter vaststelling geagendeerd staan. De toelichting gaat per onderdeel van de Raad uitgebreider in op deze voorstellen. Tijdens de OJCS-Raad zullen de voorgestelde teksten voor vaststelling kort worden toegelicht, maar niet inhoudelijk behandeld, omdat in de raads werkgroepen overeenstemming is bereikt.
- Voor de Raadsaanbeveling, die door de Commissie wordt gepresenteerd, geldt dat u de Kamer eerder heeft geïnformeerd over de Nederlandse inzet via een BNC-fiche¹. Dit gebeurt doorgaans niet voor Raadsconclusies, die het voorzitterschap (nu Hongarije) opstelt.

¹ Beoordeling nieuwe commissievoorstellen

- Daarnaast staat zowel tijdens het onderwijs- als cultuurdeel één beleidsdebat geagendeerd, ook hier wordt in de toelichting uitgebreider ingegaan op de Nederlandse inzet. MOCW, u zal in het beleidsdebat een bijdrage van ongeveer 3 minuten leveren. Op het moment van schrijven is het onderwerp van het beleidsdebat voor het onderwijsdeel helaas nog niet bekend, daarom kunnen wij hier in de GA ook niet op ingaan.
- Wij stellen voor dat de GA wordt ondertekend door MOCW, mede namens SOCW. De raakvlakken met de beleidsterreinen van SOCW zijn dit keer beperkt, daar de invulling van het onderwijsdeel voornamelijk het mbo, hbo en wo betreft.
- Voor de onderdelen 'jeugd' en 'sport' zal VWS een aparte geannoteerde agenda met de Kamer delen.
- Voorafgaand aan de volgende (informele) Raad/bijeenkomst van onderwijsministers deelt u een verslag van deze Raad met de Kamer.
- MOCW: u heeft aangegeven te zullen deelnemen aan het onderwijsdeel van de Raad. Het onderwijsdeel begint in de middag van 25 november, waardoor u aan het eind van de middag/begin van de avond weer terug kan reizen naar Nederland. U kan in de ochtend richting Brussel vertrekken. U ontvangt in aanloop naar de Raad een voorbereidingsdossier.

Toelichting

Hieronder volgt een korte toelichting op de in de geannoteerde agenda genoemde voorstellen en beleidsdebatten, per OCW-onderdeel van de Raad.

Onderwijs

Tijdens het onderdeel onderwijs staan één Raadsaanbeveling en één set Raadsconclusies op de agenda.

- Raadsaanbeveling over aantrekkelijke en duurzame carrièrepaden in het hoger onderwijs
- Raadsconclusies over strategische partnerschappen in onderwijs en training

Het onderwerp van het beleidsdebat is op het moment van schrijven nog niet bekend. De verdere invulling van deze onderdelen is in de brief te vinden.

Agendering studiefinanciering

MOCW, u heeft in de Kamerbrief over de beheersing van internationale studentenstromen aangegeven tijdens deze OJCS-Raad in Europa medestanders te willen vinden om strengere eisen te stellen op het verkrijgen van studiefinanciering voor internationale studenten. Daarnaast heeft u tijdens het commissiedebat Hoger Onderwijs en DUO van 23 oktober jl. aangegeven bezig te zijn met het agenderen van studiefinanciering voor de Raad.

Studenten uit de EER en Zwitserland komen in Nederland op basis van Europees recht in aanmerking voor het betalen van verlaagd collegegeld en, onder voorwaarden, voor (volledige) studiefinanciering. Dat betekent dat studenten uit

andere Europese landen voor een groot deel gefinancierd worden door de Nederlandse belastingbetaler, terwijl het merendeel van hen vertrekt voordat zij een maatschappelijke bijdrage kunnen leveren aan Nederland.

De Nederlandse studiefinanciering is aantrekkelijk voor EER-studenten, omdat zij met een kleine bijbaan van gemiddeld 32 uur per maand (of 24 uur voor ten minste zes maanden) recht krijgen op volledige studiefinanciering. Met de huidige studiefinancieringsbedragen in het hbo en wo kunnen zij daarmee veelal in één keer hun maandinkomen verdubbelen. Deze urennorm is het gevolg van een uitspraak van de nationale rechter. In andere landen is een dergelijke uitspraak nog lang niet altijd aan de orde, waardoor (grote) verschillen ontstaan tussen lidstaten.

Daarnaast is het verbod op cumulatieve studiefinanciering erg lastig handhaafbaar. Andere lidstaten hebben niet altijd de juiste grondslag om studiefinancieringsgegevens met ons te delen, waardoor het risico ontstaat dat EER-studenten dubbel worden gefinancierd. Hoewel Europese regelgeving wel doorwerking heeft op studiefinanciering, wordt dit onderwerp momenteel niet in Europees verband besproken. Niet aan de onderwijstafels en niet aan tafels over sociale zekerheid (waar het begrip migrerend werknemerschap onder valt).

Het agenderen van studiefinanciering wordt bemoeilijkt doordat er op het moment van schrijven nog steeds geen duidelijkheid is over het onderwerp van het beleidsdebat. Zodoende zijn er drie opties:

1. Aanvragen van een 'any other business' (AOB-punt) voor de aankomende Raad van 25 en 26 november. Hier kan, na afloop van het beleidsdebat, een onderwerp onder de aandacht van de deelnemende ministers worden gebracht door een korte mondelinge bijdrage. Hiermee weet u zeker dat het besproken gaat worden. Tegelijkertijd is de aanloop naar de aanstaande OJCS-raad kort, wat ten koste gaat van de voorbereiding en effectiviteit van deze bespreking. De PV EU adviseert daarom negatief over deze optie.
2. Aanvragen van een 'any other business' (AOB-punt) voor de volgende OJCS-raad van mei 2025. Indien studiefinanciering niet effectief aan de orde kan komen tijdens het beleidsdebat (dit is afhankelijk van het onderwerp) van de aanstaande Raad, dan kunt u een AOB-punt ruim van tevoren aankondigen en voorbereiden. U kunt de aanstaande OJCS-raad 'en marge' benutten om medestanders voor agendering te vinden, zowel bij de Lidstaten als de Commissie.
3. Afzien van agendering. Deze optie is alleen relevant op het moment dat studiefinanciering effectief besproken zou kunnen worden tijdens het beleidsdebat van de aanstaande OJCS-raad of vanwege uw inzet geagendeerd wordt tijdens de volgende OJCS-raad.

Datum
30 oktober 2024

In de GA staat een korte passage over het bovenstaande opgenomen. Indien u anders kiest dan het geadviseerd besluit wordt de tekst hierop aangepast.

Cultuur

Tijdens het onderdeel cultuur staat een set Raadsconclusies op de agenda:

- Raadsconclusies over het verbeteren en ondersteunen van de toegang tot cultuur.

Tijdens het beleidsdebat van deze Raad zal het gaan over de rol van bibliotheken en het ontwikkelen van mediawijsheid. De verdere invulling van deze onderdelen is in de brief te vinden.

MOCW, vanwege de (aanloop naar de) begrotingsbehandeling kan u niet deelnemen aan het cultuurdeel van de Raad dat zal plaatsvinden op dinsdagmiddag 26 november. Wanneer een land niet op ministerieel niveau aanwezig kan zijn, is het gebruikelijk dat hiervoor de (plaatsvervangend) Permanent Vertegenwoordiger EU namens u plaatsneemt.